

FRANCESC PORRET I GAY,

*L'home de consens per presidir
l'Associació de Veïns de Sant Andreu
de Palomar*

FRANCESC PORRET I GAY,

“L'Associació de Veïns s'aguanta reivindicant, fent pressió i, després, informant. Sempre ens hem mogut per això”.

Quina era la teva vinculació amb les entitats abans de la fundació de l'Associació de Veïns, el 1971?

Jo he estat vinculat a la parròquia des de molt jove i vaig pertànyer a un club d'acció catòlica. Com que jo era jovenet –devia tenir uns 12 anys–, vaig entrar al grup d'Aspirants [el grup jove d'Acció Catòlica], i dins d'aquest grup vaig anar creixent. Fèiem les reunions al Casal Catòlic. Hi vaig portar nanos fins que em vaig casar. Al Casal, hi vaig fer força vida, perquè jo vivia al número 80 i el Casal era el 58-60. I no em costava gens baixar-hi una estona. L'any 1956 entro a l'ACOR, Acció Catòlica Obrera. Durant aquests anys, al Casal es va formar una comissió amb l'objectiu d'atendre els problemes que sorgien en el barri. Jurídicament no podia fer cap feina, no tenia poder públic per poder reivindicar. I va ser quan vam valorar que valia la pena constituir al barri una associació de veïns.

O sigui que l'Associació de Veïns va néixer al Casal Catòlic.

Sí, va néixer al Casal Catòlic i és on es va anar estructurant. En veure que no teníem poder legislatiu ni podíem reivindicar res vam tenir la idea de constituir l'Associació de Veïns. Pensa que era l'any 1971, que el franquisme era molt poderós i que tots estàvem molt controlats. Quan es fa l'Associació de Veïns hi ha molta gent que no hi pot entrar perquè està marcada políticament. He estat sempre a la parròquia, perquè el Casal Catòlic estava molt vinculat a l'Església. No com ara, que n'està bastant desvinculat. Perquè aquí a Sant Andreu cada entitat tenia les seves característiques. Perquè als catalanistes no els deien catalanistes per-

què sí, sinó perquè tota la gent d'allà pensava en català.

Als orígens de l'Associació de Veïns es van intentar aplegar tots els tipus de mentalitats?

Sí, ens vam *patejar* totes les entitats perquè quan va néixer la nostra va aparèixer una mica de recel, i jo ja tenia un prestigi, vull dir que em coneixia molta gent, a mi, i en posarme en un camp com l'Associació de Veïns tot es feia més difícil i vam haver d'anar entitat per entitat per explicar que a l'Associació de Veïns aniríem tots a una. I quan hi havia reivindicacions anàvem a buscar la incorporació de cada entitat. I cada entitat ens donava el seu suport.

Picant a la porta...

I parlant amb ells. Vull dir que a l'Associació de Veïns ens ho vam *currar*. Les entitats van tenir fe en l'Associació de Veïns perquè els deixava col·laborar, així ningú no anava sol. A més de la gent que hi col·laborava, sempre es tenien en compte les entitats.

I pel que fa a les persones que esmentaves abans i que no van poder ser admeses a l'Associació en un primer moment, per quins motius no hi van entrar?

Per motius polítics, merament polítics, perquè estaven fixats per alguna cosa i no s'hi podien ficar. El senyor Moratalla, el Carles Castellanos...

I en la clandestinitat no hi podien participar?

L'Associació de Veïns era el refugi de tots els partits polítics [riu]. Una de les coses de les quals ens vam queixar nosaltres va ser que quan van legalitzar els partits polítics vam

quedar molt desmantellats. I, a més, en aquell temps la premsa hi va jugar un paper molt important.

La primera demanda de l'Associació de Veïns va ser pels terrenys de la Pegaso?

Sí; demanaven una escola i una zona verda als terrenys de la Pegaso. La Cebasa, la constructora, havia comprat aquells terrenys i hi volia construir pisos a tot el terreny. Ells van dir: "Si l'Ajuntament ens deixa construir en altura, no l'ocuparem tot". Si t'hi has fixat, els pisos de l'Hipercor són molt alts. Però no havien de ser tan alts, havien de ser més baixos i estar reparats per tot el terreny. Llavors vam quedar amb l'Ajuntament que ells es quedaven la meitat dels terrenys, ho compensaven en altura i ho regalaven a l'Ajuntament.

No hi sortien perdent? Perquè si feien els pisos elevadíssims...

No, no hi sortien perdent. Ho han fet en diversos llocs, això. La immobiliària ha comprat el terreny, ha deixat lloc a l'Ajuntament perquè ho destinin a equipaments i han pujat en altura. Aquesta va ser la jugada.

Aquesta va ser la primera demanda expressa.

La primera, primera potser va ser la relacionada amb unes fuites de gas; les va defensar un advocat, Solé Barberà. Va portar tota la campanya de totes les associacions amb les explosions de gas. Es van fer assemblees i va ser una campanya molt maca. I la segona va ser aquesta: "Volem una escola i una zona verda als terrenys de la Pegaso". Hi vam participar conjuntament l'Associació de Veïns de Sant Andreu i la de la Sagrera. Vam fer una revetlla conjunta, també [riu].

L'Associació de Veïns de Sant Andreu de Palomar es va inspirar en altres associacions de veïns que existien en aquell moment?

No, perquè en la lluita dels terrenys de la Pegaso nosaltres vam fer la primera ocupació de terrenys. I no s'havia fet mai una ocupació de terrenys.

"Los terrenos de la Pegaso ya son nuestros" era el titular del Butlletí de l'AVV de Sant Andreu, el juliol de 1974. Arxivi AVV de Sant Andreu de Palomar.

Amb un acte simbòlic?

De col·locar la primera pedra i tal. Al principi no hi havia la FAVB. A Sant Antoni hi havia una associació de veïns i un local on es va formar la Federació. Era necessària perquè començaven a proliferar les associacions de veïns en diferents barris i era important vincular-les a una Federació, perquè fins aleshores cadascú feia la guerra pel seu compte. I la Federació ens va anar bé per explicar les nostres lluites i reivindicacions. Hi havia un intercanvi.

Només s'exposaven els problemes? O es demanava ajuda, també?

Després es demanava ajuda. Estava molt ben estructurat.

Com van ser els primers anys de l'Associació de Veïns?

Vam començar pel tema dels semàfors, que estaven molt malament, la il·luminació dels

carrers i l'asfaltat i també alguna cosa de claveruam... També hi havia reivindicacions polítiques, per l'Estatut i l'amnistia, cosa que va portar a aquella famosa manifestació de la qual hi ha una fotografia del Xirinachs a terra, mentre l'estomaquen.

Recordo una portada del *Cap a Peus*, tota blava.

Exacte. I hi va haver una altra reivindicació i va ser estrany que l'Ajuntament no ens fes costat: "Volem diners per als nostres ajuntaments".

I a qui ho demanàveu?

Em sembla que a la Generalitat. O al Govern central, no ho sé. I precisament els ajuntaments no van col·laborar ni participar en aquestes manifestacions.

Per què? Perquè ja estaven bé?

No, per no enfrontar-se, suposo. Però van tirar enrere, i això que defensàvem els diners de l'Ajuntament [riu]. Hi havia manifestacions fortes. La dels diners, la de l'Estatut va ser molt gran.

Recital de Raimon als *Padres* l'any 1973.
Arxiu AVV de Sant Andreu de Palomar.

Sortien al carrer?

Molt sovint. I hi havia barris més agosarats i més potents que tallaven vies molt ràpidament. Nou Barris estava molt especialitzat a tallar carrers grans. Una associació començava una cosa, la deia [a la Federació] i això anava molt bé perquè aconseguien parlar amb algú. Normalment l'Associació de Veïns viu reivindicant una cosa, fent pressió i, després, informant. Sempre ens hem mogut per això: reivindicar, i si feien el ronso, doncs llavors pressionar, negociar i informar. Pressionàvem molt amb recollida de signatures. I, a més a més, en la recollida de signatures, tenien molta força les entitats amb el seu segell, no només era un veí a títol personal. Llavors ja negociàvem i informàvem. I, si convenia, es feia una pressió més forta: tallar el carrer.

El mitjà de referència ha estat...

Normalment revistes, com el *Sant Andreu de Cap a Peus*, i mitjançant fulls impresos s'informava els veïns. Jo diria que l'estructura encara donava més de si. L'Ajuntament primer va defensar els districtes, te'n recordes? Doncs sí, defensava a sang i a foc els districtes. I ara resulta que no, que el districte és important administrativament, però allà on es couen les castanyes és al barri. El barri és un lloc més petit, la gent es coneix més; és un lloc on es pot treballar molt millor. Les dificultats de Sant Andreu no són les mateixes que les de Baró de Viver, ni que les del Bon Pastor ni que les de Trinitat Vella. Cada barri el coneix qui viu en aquell barri. També és veritat que l'Ajuntament és administrativament de tots els districtes.

On us citàveu amb els polítics?

Quan havíem d'anar a reivindicar alguna cosa no la reivindicàvem aquí al Districte sinó que havíem d'anar directament a la seu central de l'Ajuntament i, llavors, et trobaves amb el regidor d'urbanisme, o amb l'alcalde, o amb qui fos. Jo vaig estar discutint amb aquell alcalde que van matar, el Viola, a qui reclamàvem un institut perquè el nostre sector no en tenia.

Volíem un institut per a Sant Andreu, per a la part nord-est. I hi vam anar insistint, i un dia ens va cridar el Viola, l'alcalde, i vam anar cap allà. I el Viola: "A veure, què voleu?". "Necesitem un institut perquè al sector nostre no n'hi ha". Llavors crida un dels seus secretaris: "A veure, com ho tenim això? Quines possibilitats hi ha de fer un institut aquí?". "Mira, l'únic que podríem fer seria comprar la Harry Walker", que hi havia allà pujant a Valldaura. "Quant es demana?", "tants diners". "A veure...". Perquè marxava, tornava a venir [riu], era molt nerviós aquest senyor... "A veure, tants diners, va vinga, comprem-lo"... Així...

Com si estiguéssiu jugant al Monopoly...

"Nois, va, ja està en marxa això". Saps? [riu] D'aquesta manera...

Us havíeu passat un any insistint-hi, però quan va anar a l'Ajuntament, de seguida s'hi va comprometre.

Sí, perquè havia rebut cartes, li havíem dit diverses coses, havíem fet alguna manifestació. Ens havíem mogut. I llavors ens va cridar i "Va, vinga, comprem-lo". D'aquesta manera, com dic jo. [Riu]

I, en canvi, ara, que es reuneixi el president d'una associació de veïns amb l'alcalde és una utopia.

És més difícil. Pot venir l'Hereu aquí i aprofitar per parlar-hi, però sí, ara tot va més canalitzat pel Districte. Llavors el Districte no pintava gaire en moltes coses. Havies d'anar sempre allà, a l'Ajuntament, o a Governació. I Governació era una olla, anar a parlar amb el Delegat Governatiu era pesat, eh, però per qualsevol cosa havies d'anar sempre allà. Jo dic això, que per qualsevol reunió havies d'anar a demanar permís a Governació, per qualsevol ximpleria. Vosaltres potser us en sorprendreu, perquè sembla estrany, però era així. De vegades sí que ho penso, que la cosa ha canviat; ara pots fer una conferència i no et diu res ningú, no has de demanar permís... Portaven un control abans! Govern Civil portava un con-

Francesc Porret en un acte de l'AVV de Sant Andreu de Palomar, a la dècada dels 80.
Arxiu AVV de Sant Andreu de Palomar.

trol... O sigui que els ajudava, però ho sabien tot. No sé com s'ho feien... Devien tenir espies. També els colàvem molts gols, perquè per fer les reunions a Sant Antoni no demanàvem permís, les fèiem així per les bones i, de vegades, si l'assumpte arribava a comissaria, com que el comissari ja ens coneixia, ens deia: "Bueno, cuando acabéis, venid y dadme el parte". I al final era tot protocol·lari. I si venia el governatiu llavors havies de parlar en castellà.

És clar, requisit.

I depèn de quin tema no el podies tocar. No podies tocar temes com el de la reivindicació de l'Estatut o d'altres de tipus polític. Tocaves semàfors, escoles... També vam tenir un problema amb aquesta famosa guarderia que hi ha al carrer Bascònia. Estava ubicada en un pis i hi va haver un merder amb un veí que contínuament anava posant denúncies, i finalment, arran d'aquell conflicte, van fer El Palomar. Hi ha d'haver un grup de veïns o de protesta perquè l'Ajuntament doni alguna resposta. Amb els semàfors, fins que no hi havia un parell de morts, no posaven un semàfor...

Avui dia també, el pas no és de rampa fins que un...

No se la pega... Sí, sí, sí. Les associacions de veïns sempre seran el *Pepito Grillo*, la consciència. Quan em van concedir la Medalla, el Clos ho va dir que les associacions de veïns són el *Pepito Grillo*, que van punxant... I han de ser-hi.

I per molts anys.

I per molts anys, és clar que sí. És una de les coses que ara..., és clar, com que la societat va d'aquesta manera..., hi ha tantes possibilitats, un ventall de possibilitats... No et pensis, hi ha moltes entitats que van coixes perquè no tenen gent que s'hi comprometi. Buscar gent que s'hi comprometi costa molt. No trobem gaires relleus... Fan falta relleus. La gent hauria de veure que si té temps l'ha d'invertir en alguna cosa... Però, és clar, avui en dia el pot invertir en cinquanta mil coses que el distreuen. O també pot anar a la biblioteca a llegir, que ara hi va molta gent.

Francesc Porret amb Joan Cusidó en un acte de l'AVV Sant Andreu de Palomar, a la dècada dels 80. Arxiu AVV de Sant Andreu de Palomar

I de totes les edats, tota mena de públic, juvenil, gent gran jubilada, adults...

A veure, de voluntaris sempre n'hi ha. Aquell dia que vam fer els 50 anys de casats ens van cridar els de la Generalitat i ens van regalar una setmana en un hotel a Santa Susanna, i vam anar un dia pel nucli antic de Girona, la catedral, i és molt bonic tot allò... I qui ens va acompanyar era una voluntària del casal d'avis, una senyora que coneixia molt bé Girona i que ens va fer de guia. Hi ha gent gran que és capaç de fer coses i de fer-les molt bé. I fa falta més gent que sigui capaç de comprometre's.

En David Royo, que és un dels col·laboradors del *Cap a Peus*, diu "si em paguessin per fer la feina que faig de manera gratuïta pel *Cap*

***a Peus* no ho faria tan bé". Ho fa com un acte d'estimació. Ets més lliure, no tens una empresa darrere.**

No, no, és veritat això, i per això han nascut les entitats, perquè l'individu no està sotmès a res: "Has de rendir tant, has de rendir tant!". Perquè ho fas d'una forma més relaxada. Al teu aire i a la teva manera.

Què recorda del Congrés de Sant Andreu?

És interessant. Vam començar a parlar del Congrés quan el nostre Districte el formàvem amb Nou Barris. Això era l'any 1971. Es parlava de fer un congrés a nivell de Districte, perquè nosaltres ens coneixem el nostre barri, però treballar a tot el Districte... "D'on traurem els diners?", ens preguntàvem. "Com ens connectem? Com ens ho muntem?" Amb la gent de Sant Andreu és molt fàcil trobar-se, però amb gent de tot el Districte... I al final el vam decidir fer al barri. Vam començar pensant que se n'havia de fer un logotip, etc.

Perquè la idea original comportava que l'Associació de Veïns agafés tot el Districte?

No, això ho vam descartar. Ho vam centrar en el nostre barri, a Sant Andreu. Ja teníem molta feina. Vam treballar en cinc ponències: urbanisme, sanitat, cultura, societat, em sembla i educació també. I economia. Perquè l'economia era important.

Sempre ho ha estat. Vas néixer al 29, l'any del crac de Wall Street.

Però aquesta és més grossa.

Aquesta crisi que estem vivint ara?

Jo diria que és més important.

Com va afectar, el barri, el crac del 29?

Jo era petit, no me'n recordo. A la part treballadora no crec que afectés gaire, perquè a Sant Andreu hi havia la Fabra i Coats, la Maquinista, els Tallers del Nord... I jo no vaig sentir a parlar d'aquesta crisi del 29. Havia sentit alguna cosa, però més aviat com una curiositat. Els treballadors anaven tirant

Francesc Porret, el segon per l'esquerra, encapçalant la Manifestació Sant Andreu Rambla, finals de la dècada dels 80. Arxiu AVV de Sant Andreu de Palomar.

com podien. Aleshores, al barri, hi feia falta molta cosa.

Treballàveu en equip les entitats?

El que va quedar pendent en l'assumpte del Congrés van ser les entitats, perquè no es va poder acabar de treballar gaire conjuntament. Les entitats avui s'haurien de posar al dia. I aquesta és una feina que encara s'hauria de fer, perquè les entitats, aquí a Sant Andreu, van cadascuna pel seu costat. Jo, és clar, vaig normalment a les entitats quan ens criden, perquè en el moment en què ja hi havia la Comissió de Festes, els nanos es van trobar que havien perdut diners perquè els anunciants els van fallar. I a més, com que feien festivals de música acabaven a les tres, per exemple, i els anava molt bé, però segons les ordenances havien d'acabar a les dues, i de dues a tres era quan la gent bevia més i podien fer més caixa al bar. Saps què vull dir? Per això els van faltar diners en aquest aspecte. Les entitats sempre van així a *tranques i barranques*. Jo crec que la revisió a fons de les entitats va quedar penjada.

I encara és un tema pendent.

Jo diria que és un tema pendent perquè cadascú va a la seva, no hi ha coordinació – mai no n'hi ha hagut –, i em fa l'efecte que és un temps en què hi hauria d'haver més coordinació. Es podrien aglutinar per temes,

per exemple, els del teatre, els de les arts plàstiques, els dels esports també... Ja ho intenta, l'Ajuntament, perquè crec que ara te una comissió de cultura. Però diria que no és ben bé la feina de l'Ajuntament, perquè ho vol manegar tot, però haurien de ser les entitats mateixes les que diguessin què i com s'ha de fer. L'Ajuntament no pot fer un pla i dir "farem això, això, això i això", perquè llavors no seria la iniciativa de la gent de baix. Nosaltres som dos representats del Districte al Consell Assessor de la Gent Gran. Estem vinculats a una comissió que ara sort que l'han reconegut com a "territorial", que vol dir que els dos representants de cada districte es poden trobar junts i parlar dels districtes... Llavors, quan vaig a una comissió d'aquestes territorials sí que puc traslladar els temes que treballem a una comissió que fem en un consell de gent gran a nivell de Districte, i ho podem explicar als representants de cada col·lectiu.

Has de confiar en algú, com el president de la Casa d'Asil de Sant Andreu, perquè en junta informi els avis de les novetats que hi ha.

És clar, i com informaries tot el Districte de les novetats que hi ha? Com? Nosaltres tenim una revista – amb 3 o 4 números l'any, *La Veu de la Gent Gran*, que informa més o menys com van les coses. La informació a Sant Andreu sempre ha anat coixa.

Durant aquesta dècada, els noranta, vas ser vicepresident del Casal d'Avis de Bascònia.

Sí, hi he estat vinculat durant força anys. Vaig treballar molt amb la gent gran. Una vegada jubilat em semblava que havia d'entrar en aquest terreny, per això estic a la comissió de gent gran i tot plegat. Bascònia roda força bé, ha rodat sempre molt bé, pensa que té 41 activitats... A un altre lloc on estic és l'Aula d'Extensió Universitària, de la qual sóc vicepresident. Tenim una crisi de creixement, perquè tenim més socis dels que podem agafar, perquè l'auditori té un aforament limitat.

Aleshores haureu de canviar d'auditori.

Però no tenim on anar.

On se celebren les reunions?

Normalment a l'auditori de la biblioteca [de Can Fabra]. Hi caben 140 persones.

No és petit, per això.

I omplim! I encara es queda gent dreta! I cada setmana hi fem una conferència diferent. Això està creixent, i no només a Sant Andreu, sinó a molts llocs, perquè la gent gran s'interessa per la cultura i per tot això... Hi ha conferenciants molt interessants, ens vénen catedràtics d'universitats... Els paguem, clar.

També vas estar dins del grup fundador dels pintors de Sant Andreu el 2001. Però hi estaves vinculat abans?

Sempre hi he estat. Sempre hem estat treballant dins del camp de la pintura, perquè de la mostra de pintura als aparadors en farem la dinovena edició, imagina't. Per tant, ja hem treballat amb pintors durant gairebé vint anys. I hi havia el Grup Taca, que ha celebrat els 30 anys, però portem una dinàmica diferent, tot i que el seu president, el Buils, és també del grup nostre. Intentem agrupar-hi tots els pintors.

I no s'ha fusionat el Grup Taca amb el Grup de Pintors de Sant Andreu?

Són d'aquelles coses que no s'entenen... el Grup Taca és una cosa i ho podem respectar i nosaltres, el Grup de Pintors, en som una altra. Abans estava el Taca i, per exemple, quan vam fer l'homenatge a Miró, el resultat va ser aquest monument que hi ha a la plaça de la Pomera. El Grup de Pintors el vam legalitzar fa cinc o sis anys, no gaire més. L'hem legalitzat com a grup, perquè el Taca no està legalitzat com a grup, està dins del Casal com una comissió.

No té autonomia?

No, no té autonomia. Nosaltres, estant legalitzats, podem demanar subvencions.

I després, el 2005, vas rebre la Medalla d'Honor.

Vaig entrar dins del grup... Ja n'hi havia 20 o 30 potser. Les concedeixen a remeses, saps què et vull dir? [Riu.] Vaig ser proposat per l'Ajuntament i la Casa Gran va dir: "Sí, aquest personatge, sí". Miren tota la biografia i fan un petit historial també ells. Però has de tenir un bon historial perquè et donin la medalla aquesta... [Riu] Sabien ben bé per on havies passat.

Tenen l'estat de vida. Ho donen amb un cert currículum de l'individu. Home, mira, és gratificant.

Un tribut a tota una vida. I el 2005 ja eres President d'Honor de l'Associació de Veïns? Sí.

Qui t'ho va proposar?

La junta, suposo. Que sigui President d'Honor?, cap problema.

Te'n vas anar desvinculant a poc a poc; continues anant a les juntes?

Sí, sí, jo hi vaig. Com que hi ha el Genís ara, que és nét meu, ens consultem mútuament i ens intercanviem informació. Normalment amb la gent gran i al Grup de Pintors, també on hi ha gent de totes les edats.

Casa teva és un museu de pintures de Sant Andreu, de paisatges...

Sí que n'hi ha, sí. En un paisatge has de tenir perspectiva, però una pintura abstracta és molt lliure de fer. És un tema molt lliure, teu, i t'expresses; com que no tens cap model a seguir... És curiós. És un altre món.

Vas fer una xerrada sobre els orígens de l'Associació de Veïns i el Sant Andreu de Cap a Peus. Ho tenies per escrit?

La tinc, és una mica l'explicació de tota la història de Sant Andreu, i ho va il·lustrar molt bé. La filla d'un gran fotògraf d'aquí de Sant Andreu em va deixar un disquet. És un

fotògraf molt conegut a qui han fet un homenatge...

I és un home gran?

No, és mort ja. I la seva filla té totes les seves fotografies. Llavors van gravar un disquet de fotos del Sant Andreu antic i vaig il·lustrar la xerrada amb aquestes imatges, i em va anar molt bé! Com que havia de parlar de diferents èpoques de Sant Andreu, aquelles diapositives em van anar molt bé. Es podria tornar a fer si es volgués. El guió aquell me'l vaig preparar molt bé.

Francesc Porret, el tercer per la dreta, a la capçalera de la Manifestació unitària en contra l'atemptat d'Hipercor el juny de 1987.

Arxiu AVV de Sant Andreu de Palomar

Escrivies algun dietari o al Cap a Peus sobre el que anava succeint en la teva època?

Sí, n'escrivia l'editorial i algun article. Hi ha alguna cosa que es podria fer servir. A mi m'agrada escriure, però no tinc temps. [Riu.] Materialment no tinc temps. Clar, tinc l'agenda molt plena. A més, faig teatre llegit tant al Casal Bascònia com a l'Aula d'Extensió Universitària.

L'Associació de Veïns, el teatre llegit... També estàs pels teus veïns, per la teva dona...

Exacte. [Riu.]

Això també suposa temps.

Ostres, i tant, i tant. Miro de trobar temps per a tot. A més, a mi també també m'agrada molt el cine i mirem d'estar al corrent de les pel-

lícules, i com a mínim una vegada o dues a la setmana hi anem. A més, hi ha l'avantatge que la gent gran tenim descompte. La primera sessió a l'Heron City costa 4 euros, i a més et donen un cafè amb llet.

A quins actes de protesta vas participar en contra del règim de Franco?

Vaig estar a la manifestació de l'Amnistia, a l'ocupació dels terrenys de la Pegaso i en les manifestacions en contra de la guerra; a aquests actes sempre hi he anat.

Et vas haver de veure cara a cara amb algun poder franquista?

Pensa una cosa, quan encara vivia Franco, a l'Associació de Veïns patíem un control molt fort del règim. Per exemple, quan havíem de fer qualsevol acte havíem de demanar permís a Govern Civil, i havíem de dir qui en seria el conferenciant i quin tema tractaria. Et dic això perquè una vegada volíem fer una xerrada sobre les universitats a Amèrica i va venir un catedràtic d'una universitat d'Amèrica, català. Vam demanar el permís a Governació, vam dir el nom d'aquella persona, i ens va cridar Governació: "Ecolti'm, qui és aquesta persona?", "doncs un catedràtic català, un senyor català que ha vingut d'Amèrica i nosaltres li hem dit si volia fer una xerrada", "però qui és, com és?". No van parar –perquè no el tenien controlat– fins que vam poder acostar aquella persona perquè el de Governació hi pogués parlar. Com demanàvem permís, havia de venir el Delegat Governatiu, però de vegades, al final, no venia, però igualment nosaltres havíem d'anar a portar *el parte* a comissaria, donar l'hora que havíem començat, l'hora que havíem acabat, de què havíem parlat i si hi havia hagut algun problema. Fixa't, quin control.

Només amb les xerrades?

Amb les cançons, per exemple, també hi havia control. Havíem fet un festival i ens demanaven les cançons que s'hi cantarien. Una vegada va venir Raimon, ens van requisar la caixa perquè es veu que els va arribar que els

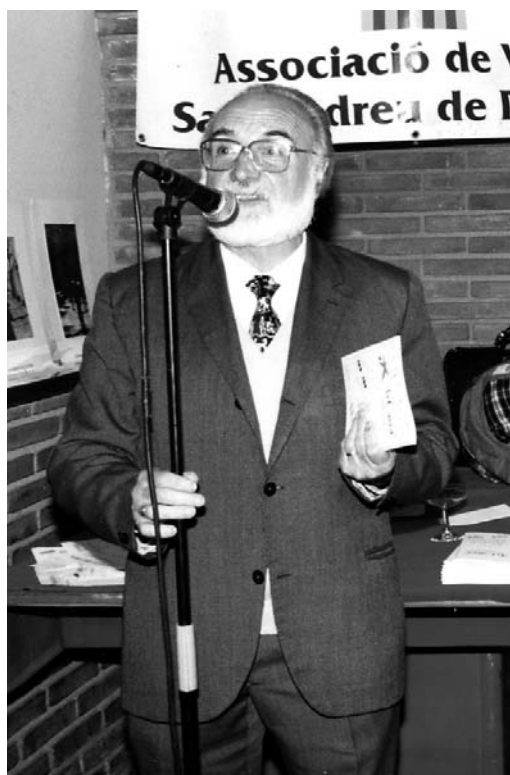
diners que fèiem eren per a la vaga que hi havia contra la SEAT. Vam presentar una querrela amb l'ajuda d'un advocat i ens van tornar els diners. Jo també vaig estar molt temps a la Comissió de Festes de Sant Andreu quan era president a l'Associació de Veïns. Una vegada estaven fent un ballet aquàtic en una piscina, això és molt curiós... A la piscina del Club Natació del carrer Santa Coloma i hi va venir la policia: "S'ha de suspendre això". Jo els vaig preguntar per què, i em van respondre "perquè aquesta piscina no existeix". [Riu.] "Que no existeix? Però no veu que sí que existeix?", "sí, però no està registrada, i aquesta piscina és com si no existís". Va haver-hi molt merder, i al final ens van deixar acabar l'espectacle.

Però es va interrompre?

Era de l'Ajuntament! "Però, escolti, si falta algun paper o alguna cosa arregli's amb l'Ajuntament, però no pari ara un espectacle de Festa Major, que hi ha unes noies que fan ballet aquàtic a la piscina..." I al final el van deixar acabar. Però és evident que estava molt controlat. També havia actuat bastant a la banca com a jurat d'empresa, havia estat d'enllaç sindical... Estava en el Vertical, perquè llavors no hi havia res més. Em van agafar una vegada també. En una vaga em van detenir a mi i a un grup de gent que havíem fet una assemblea i havíem quedat d'anar informant sucursal per sucursal que la vaga continuava. I llavors em van detenir perquè ens van confondre per un grup molt violent, un piquet, i nosaltres anàvem de piquet informatiu, i ens van portar a la comissaria de Via Laietana. Vaig estar tot un dia allà. I els de l'Associació de Veïns van venir de seguida i me'n van treure. Em van interrogar i tot.

Quin tipus d'interrogatori?

Em van retreure moltes coses de l'Associació de Veïns de Sant Andreu, perquè van saber que jo n'era el president. Suposo que van mirar la meva fitxa i, vulguis o no, a la meva fitxa hi havia moltes coses, i una de les coses que em van retreure és que havia anat als funerals

Francesc Porret en la presentació del llibre: *Un barri en lluita. 25 anys de l'Associació de Veïns de Sant Andreu de Palomar*. Arxiu AVV de Sant Andreu de Palomar.

de Puig Antich. I després em van retreure els atemptats que havíem tingut a l'Associació per allò del GAS, aquell grup feixista, que en deien GAS, però eren uns feixistes. Em van retreure la cosa de la pena de mort. "Vostè és partidari de la pena de mort?", "no, jo no sóc partidari de la pena de mort", "i per què no?"

Et van posar la mà a sobre?

No. Em van amenaçar però no em van posar la mà a sobre. Em van donar a llegir el següent, que és el que feien de forma molt especial: "Se le acusa de haber entrado a tal sucursal y pegar al director". "Això no és veritat". I continuaven: "Se le acusa de haber entrado a la sucursal y haber pegado al director. Él dice que no es verdad". "Però no és veritat. Per què ho posa així?" [Riu incrèdul.] Després hi havia una cosa que comprometia els meus companys, perquè el que informa-

va era jo. “Jo vaig informar, no van ser els meus companys”. I deien: “Hi van entrar tot el piquet i van pegar...”; “que no, que no vam pegar ni res. Hi vaig informar jo”. I vaig haver d’aclarir una cosa que havia fet. I hi tornaven: “Tiene que firmar esto!”, i jo “¡no, no, si no me cambia esto yo no lo firmo!”. I el policia se’n va anar empipat i va tornar: “¿Aún no lo ha firmado?”. “Cámbieme esto y yo le firmaré”. I ho va rectificar i vaig firmar. I quan vaig passar pel jutge, el jutge va dir: “D’aquesta declaració que ha fet vostè vol canviar alguna cosa?” I no sé si vaig canviar-ne alguna cosa, perquè davant del jutge pots dir “No, això ho vaig fer perquè em van amenaçar”. A l’Associació de Veïns de vegades firmaves coses compromeses. I deies “ai ai ai”, què passarà ara. Però fora d’això, em van agafar no precisament per l’Associació de Veïns sinó per una vaga de la banca, però allà em van retreure moltes coses de l’Associació de Veïns. Ells segur que tenien tot l’historial allà.

T’imagines que li passés això al teu nét? [Genís Pascual, actual president de l’Associació de Veïns de Sant Andreu de Palomar]

No ho crec, és molt difícil ara. Les associacions de veïns no els fan massa por. Abans els feien por, perquè... Ara als diaris surten moltes coses dels polítics, però abans no en sortia res; hi sortien notícies i personatges de l’Associació de Veïns, perquè els periodistes van donar suport al moviment veïnal. Sort dels periodistes! Van fer una feina molt maca! Hi ha un periodista molt interessant que encara escriu a *El Periódico*, el Prades, i ell em trucava i em deia: “Escolta, Porret, què ha passat amb això?”. I era equànime. Era un dels periodistes més equànimes que hi ha

hagut. En canvi n’hi havia un d’*El Noticiero*, de la nit, que quan jo li explicava una cosa, ell remarcava el que li semblava, coses que potser no tenien gaire importància de vegades. I un dia em truca i em diu: “Necesito que m’expliquis això”. I li dic: “No t’ho vull explicar perquè tu cada vegada m’ho distorsiones, i no, no t’ho explico”. [Riu.]

I no et va tornar a trucar mai més?

No, no va tornar a trucar. Era molt embolicaire, i potser alguna cosa li havies dit com de resquitllada te la posava de titular. I el que també era molt equànime era el Huertas Claveria. Havia vingut molt per Sant Andreu, i quan hi havia alguna cosa em trucava: “Porret, explica’m alguna cosa, per favor”. Era molt amic meu. I després hi havia la Ibáñez, una periodista, si no m’equivoco. Hi havia uns quants periodistes que van ser uns puntals per al moviment veïnal. Quan va sortir la qüestió política, els polítics van sortir en primera plana.

De política sempre n’hi ha hagut, però aquesta moda de declaracions...

No tinc res contra dels polítics, al contrari. Sort que els partits polítics estan legalitzats, perquè allò d’abans no es podia aguantar gaire, i ja es veia que no podia aguantar perquè nosaltres fèiem política a l’Associació de Veïns. Bé, tot és política.

Al final, sí.

Al final tot és política.

ENTREVISTA REALITZADA PER BORJA MARIA MARINA